

Brüsszel, 2018. március 12.
(OR. en)

6912/18

FSTR 8
FC 8
REGIO 11
SOC 127
AGRISTR 15
PECHE 78
CADREFIN 17

FELJEGYZÉS AZ „I/A” NAPIRENDI PONTHOZ

Küldi:	a Tanács Főtitkársága
Címzett:	az Állandó Képviselők Bizottsága (II. rész)/a Tanács
Tárgy:	A Tanács következtetései a 2020 utáni kohéziós politika és európai strukturális és beruházási alapok végrehajtási rendszerének és alkalmazásának észszerűsítéséről – A következtetések elfogadása

1. Az elnökség 2018. január 17-én benyújtotta a tagállamoknak a 2020 utáni kohéziós politika és európai strukturális és beruházási alapok végrehajtási rendszerének és alkalmazásának észszerűsítéséről szóló tanácsi következtetések tervezetét.
2. A strukturális intézkedésekkel foglalkozó munkacsoport a 2018. január 22-i, február 7-i és 20-i, valamint március 6-i ülésén megvizsgálta a következtetéstervezetet. A 2018. március 9-én lezárult hallgatólagos beleegyezési eljárás keretében valamennyi delegáció jóváhagyta az e feljegyzés mellékletében szereplő következtetéstervezetet.
3. Ezért felkérjük az Állandó Képviselők Bizottságát, hogy ajánlja a Tanácsnak, hogy a kohéziós politika témájának szentelt 2018. április 12-i ülésén „A” napirendi pontként fogadja el az e feljegyzés mellékletében szereplő tanácsi következtetéstervezetet.

Tervezet

A Tanács következtetései a 2020 utáni kohéziós politika és európai strukturális és beruházási alapok végrehajtási rendszerének és alkalmazásának egyszerűsítéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA:

1. EMLÉKEZTET a kohéziós politikának és az európai strukturális és kohéziós alapoknak az EUMSZ 174. cikkében foglalt hatályára és céljaira;
2. EMLÉKEZTET a 2020 utáni kohéziós politika területén alkalmazandó szinergiákról és egyszerűsítésről szóló 2017. november 15-i következtetéseire¹;
3. EMLÉKEZTET a 2020 utáni kohéziós politika egyszerűsítésével foglalkozó magas szintű csoport záró következtetéseire és ajánlásaira²;
4. ÜDVÖZLI az európai strukturális és beruházási alapok végrehajtásáról szóló 2017. évi bizottsági stratégiai jelentést³;
5. NYUGTÁZZA a stratégiai jelentésben szereplő, a 2014–2020-as programozási időszakban a teljesítés javítása érdekében bevezetett olyan új elemekre vonatkozó kedvező értékelést, mint például az előzetes feltételrendszerek, a vonatkozó országspecifikus ajánlásokkal való harmonizáció, a fokozottabb teljesítményorientáció és az egyéb eszközökkel való jobb szinergiák; ÜDVÖZLI a tagállamokban és a szakpolitikai területeken a projektek kiválasztásával kapcsolatban elért eredményeket, és FELSZÓLÍTTJA a tagállamokat, hogy annak érdekében, hogy az európai strukturális és beruházási alapokkal a lehető legnagyobb mértékben hozzá lehessen járulni a kulcsfontosságú uniós prioritásokhoz, még jobban gyorsítsák fel a végrehajtást és a kiadásokat;

¹ 14263/17.

² http://ec.europa.eu/regional_policy/en/information/publications/reports/2017/esif-simplification-hlg-proposal-for-policymakers-for-post-2020

³ 15788/17 + ADD 1.

6. Ugyanakkor TUDATÁBAN VAN annak, hogy a 2014–2020-as időszakban lassan indultak be a programok, és TUDOMÁSUL VESZI a késések különböző okait, így például a jogszabályok késedelmes elfogadását, a szabályok összetettségét és új szabályok bevezetését, a tagállami illetékes hatóságok kijelölésének időigényes eljárását, valamint a 2007–2013-as programozási időszak lezárulta és a 2014–2020-as új programozási időszak kezdete közötti átfedést; ezért ÚGY VÉLI, hogy továbbra is vannak problémák, és jelentős mértékben egyszerűsíteni kell a 2020 utáni európai strukturális és beruházási alapok végrehajtását;
7. KIJELENTI, hogy ezek a tanácsi következtetések nem befolyásolják sem az EU jövőbeli többéves pénzügyi keretéről folytatott tárgyalások, sem pedig a 2020 utáni kohéziós politikáról folytatandó jövőbeli megbeszélések eredményét;
8. TOVÁBBRA IS ELKÖTELEZETT amellet, hogy az Általános Ügyek Tanácsán belül rendszeres szakpolitikai vita folyjon az illetékes miniszterek között a kohéziós politikáról és az európai strukturális és beruházási alapokról;

I. Szubszidiaritáson és arányosságon alapuló irányítási és kontrollrendszer

9. ÚGY VÉLI, hogy a 2020 utáni kohéziós politika végrehajtási rendszerének szilárdan a szubszidiaritás és az arányosság elvén kell alapulnia, elismerve a tagállami és a regionális illetékes hatóságok által a programozás, a végrehajtás, a nyomon követés, az értékelés, a kontroll és az ellenőrzés tekintetében betöltött fontos szerepet; A 2017. novemberi kérését megismételve⁴ ÚJÓLAG FELSZÓLÍTTJA a Bizottságot, hogy mérlegelje egy egyszerűbb végrehajtási rendszer bevezetését, amely az arányosság elvének tényleges alkalmazásán, valamint a nemzeti szabályokba és a jól működő nemzeti és regionális rendszerekbe vetett bizalmon alapul, és amelyet bármely tagállam és régió alkalmazhat átlátható, objektív és mérhető kritériumok alapján;
10. HANGSÚLYOZZA, hogy az átfedések csökkentése érdekében egyértelműbben kell meghatározni a Bizottság és a tagállamok felelősségi köreit;

⁴ A Tanács következtetései a 2020 utáni kohéziós politika területén alkalmazandó szinergiákról és egyszerűsítésről, 14263/17, 6. o.

11. A Bizottságnak a Szerződések alapján fennálló azon felelősségi köreinek sérelme nélkül, hogy a tagállamokkal együttműködve hajtsa végre a költségvetést, ÚGY VÉLI, hogy a Bizottság fő feladatai a következők kell, hogy legyenek:
- a programozás célkitűzéseiről és stratégiai vonatkozásairól való megállapodás a tagállamokkal,
 - a programok outputjainak és eredményeinek nyomon követése, valamint
 - a tagállamokkal együtt az irányítási és kontrollrendszerek hatékony és helyes működésének biztosítása, valamint a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás garantálása, megvizsgálva egyúttal annak lehetőségeit, hogy a végrehajtáshoz kapcsolódó operatív szempontok tekintetében hogyan lehetne több felelősséget átruházni a tagállamokra;
12. ÚGY VÉLI, hogy az irányítási és kontrollrendszereknek – amennyire lehetséges – a nemzeti szabályokra és hatóságokra kell épülniük; FELSZÓLÍTTJA a Bizottságot, hogy – a költségvetés végrehajtása tekintetében fennálló felelősségi köreinek megfelelő figyelembevételével – elsősorban a rendszerellenőrzésekre és ne az egyes projektekre és a kiadások ellenőrzésére helyezze a hangsúlyt. Ez utóbbiak főként a tagállamok felelősségi körébe kell, hogy tartozzanak;
13. Ezenkívül ÚGY VÉLI, hogy azon rendszerek esetében, amelyek jól működőnek bizonyultak a 2014–2020-as programozási időszakban és nem változtak jelentős mértékben az új időszakban, nem kell megismételni a kijelölési eljárást;
14. ÚGY VÉLI, hogy a Bizottság által végzett ellenőrzések kockázatalapúak kell, hogy legyenek, és a túellenőrzés elkerülése érdekében esetükben az egységes ellenőrzési megközelítést kell alkalmazni; ARRA ÖSZTÖNZI továbbá a tagállamokat, hogy az irányítási ellenőrzések tekintetében kockázatalapú megközelítést alkalmazzanak, előtérbe helyezve azokat az ellenőrzéseket, amelyekre a leginkább szükség van, elkerülve a széles körű ellenőrzéseket, az egyéni kifizetési kérelmek mindegyik elemére kiterjedően;
15. ÚGY VÉLI, hogy annak érdekében, hogy fel lehessen mérni, hogyan csökkenthetők az adminisztratív terhek, felül kell vizsgálni az elszámolások éves elfogadásának jelenlegi rendszerét;

II. Egyszerűsített jogi szabályozás és rugalmas programozás

16. ÚJÓLAG KIJELENTI, hogy a szabályok egyszerűsítése alapvetően fontos az európai strukturális és beruházási alapok időben történő felhasználása, valamint több és jobb szakpolitikai eredmény felmutatása és ezek láthatóságának növelése céljából; ÚGY VÉLI, hogy az egyszerűsítés mind uniós, mind tagállami szinten elengedhetetlen;
17. AZON AZ ÁLLÁSPONTON VAN, hogy a 2020 utáni jogi szabályozásban lehetőség szerint a tagállami jogszabályok fokozott alkalmazását kell előírni, a szabályozásnak rugalmasnak kell lennie és alapvetően a strukturális és beruházási alapok kezelésének főbb elemeire kell összpontosítania; kerülni kell az esetek minden típusára vonatkozó részletes rendelkezéseket, az eltéréseket és az iránymutatásokat;
18. ÚGY VÉLI továbbá, hogy a 2020 utáni jogi szabályozásnak – adott esetben és a különböző alapok sajátosságainak figyelembevételével – biztosítania kell a közvetlen vagy megosztott irányítású különböző alapokra vonatkozó szabályok, eljárások és meghatározások harmonizációját; a különböző rendeletek tartalma nem lehet átfedésben, és szükség esetén, a korábbi tapasztalatok alapján meg kell tartani bizonyos jelenlegi elemeket a folyamatosság biztosítása érdekében;
19. EMLÉKEZTET a 2017. novemberi következtetéseiben⁵ kifejtett álláspontjára, mely szerint a belső piac működéséhez szükséges versenyszabályok alkalmazása és betartatása révén biztosítani kell, hogy a hasonló projektek – az irányítási módtól függetlenül – egységes bánásmódban részesüljenek az uniós költségvetést illetően, figyelembe véve a mezőgazdasági és halászati ágazat sajátosságait is;
20. HANGSÚLYOZZA, hogy a strukturális és beruházási alapokra vonatkozó szabályok ilyen harmonizálása elengedhetetlen a különböző eszközök alkalmazásából származó szinergiák érvényesüléséhez és ezáltal a bennük rejlő lehetőségek teljes körű kihasználásához; ÚGY VÉLI, hogy az egyes uniós eszközök céljait világosan meg kell határozni annak érdekében, hogy pontosabban meg lehessen húzni közöttük a választóvonalat; rugalmasabb programszerkezetekkel, amelyek lehetővé teszik a különböző strukturális és beruházási alapok kombinációjából nyújtott támogatást, meg kell erősíteni a több alaphoz történő finanszírozás szerinti megközelítést, ennek alkalmazását azonban nem célszerű kötelezővé tenni;

⁵ 14263/17, 3. o.

21. ÚGY ÍTÉLI MEG, hogy a partnerségi megállapodásoknak az összes strukturális és beruházási alap átfogó céljaira és általános stratégiai aspektusaira kell összpontosítaniuk és nem tartalmazhatnak átfedéseket a programok tartalmával, amelyeknek viszont az operatív vonatkozásokra kell irányulniuk; ezenkívül a partnerségi megállapodások és a programok formátumát lényegesen le kell rövidíteni és egyszerűsíteni kell, azokra a legfontosabb aspektusokra korlátozva, amelyekről a tagállamnak, az irányító hatóságoknak és a Bizottságnak meg kell állapodniuk; meg kell vizsgálni a partnerségi megállapodások és a programok ötvözésének lehetőségét a kevés programot lebonyolító és az alapokból kevesebb támogatásban részesülő tagállamok és régiók esetében;
22. AZ A VÉLEMÉNYE, hogy a programozás során biztosítani kell a nagyobb fokú rugalmasságot és az átprogramozás lehetőségét, hogy ezáltal a tagállamok és a régiók a kohéziós politika tematikáján belül a saját konkrét igényeikhez tudjanak igazodni;
23. FELKÉRI a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, miképpen biztosítható a tagállamok és a régiók számára annak lehetősége, hogy gyorsan reagáljanak az előre nem látható körülményekre, kiigazítsák a programok kitűzött céljait és mielőbb módosítsák a programokat;
24. ÚGY ÍTÉLI MEG, hogy a 2020 utáni programozási időszakban ki kell szélesíteni az egyszerűsített költségelszámolási módszerek alkalmazási körét, és FELKÉRI a Bizottságot, hogy vizsgálja meg a kiterjesztett alkalmazás lehetőségét, a közbeszerzési projektek esetében is;
25. FELSZÓLÍTTJA a Bizottságot, hogy folytassa erőfeszítéseit az előre meghatározott, egyszerűsített költségelszámolási módszerek kidolgozása, valamint az ilyen módszerek és a feltételek teljesülésén alapuló kifizetések szélesebb körű alkalmazása érdekében, a programozási eljárás lehető legkorábbi szakaszában és a tagállamokkal szorosan együttműködve;
26. HANGSÚLYOZZA, hogy az ellenőrök jelentős segítséget nyújtanak a tagállamoknak a hibák megelőzéséhez és a jogbiztonság hiányának elkerüléséhez az egyszerűsített költségelszámolási módszerek alkalmazásakor, és azt JAVASOLJA a Bizottságnak és a tagállamoknak, hogy adott esetben kérjék ki az ellenőrök ajánlásait, és ilyen módon vonják be őket a 2020 utáni szabályok összeállításába;

27. FELSZÓLÍTJA a Bizottságot, hogy törekedjen egy egyszerűbb mutatószámrendszer és harmonizált módszerek, terminológia és fogalommeghatározások kidolgozására, ami megkönnyítené a kohéziós politika, valamint a strukturális és beruházási alapok teljesítményét értékelő adatok összegyűjtését, és egyszerűbbé tenné az adatszolgáltatást;

III. A programozási időszakok közötti zökkenőmentes átmenet

28. FELSZÓLÍTJA a Bizottságot, hogy a következő uniós többéves pénzügyi keretre vonatkozó javaslat benyújtását követően mielőbb terjesszen elő jogalkotási javaslatokat a 2020 utáni időszakra vonatkozóan, továbbá az új jogszabályok előkészítése folyamán folytassa a szakpolitika legfontosabb elemeinek kialakításával és végrehajtásával kapcsolatos szoros együttműködést és véleménycserét a tagállamokkal;
29. ÚGY VÉLI, hogy a következő programozási időszakban történő végrehajtás megkönnyítése és felgyorsítása érdekében a tagállamoknak és a Bizottságnak minél hamarabb meg kell kezdeniük az új programok előkészületeit, lehetővé téve ezáltal, hogy a programokra vonatkozó kötelező határozatok meghozatala időben minél közelebb essen az uniós jogszabályok elfogadásához;
30. ÚGY ÍTÉLI MEG, hogy az új jogszabályokban olyan eszközöket – például „szakaszolást” – kell előírni, amelyek bizonyos mértékben lehetővé teszik a folytonosságot az olyan hosszú távú beruházások esetében, amelyek prioritásai, támogatási elvei és a támogatandó intézkedések stb. nem változnak, és amelyek végrehajtása két programozási időszakot ölel fel;

IV. A finanszírozási eszközök jövőbeli felhasználása

31. ÚGY VÉLI, hogy bár a finanszírozási eszközök alkalmazását továbbra is opcionálisnak kell tekinteni, a finanszírozási eszközökre 2020 után vonatkozó rendelkezésekben ösztönözni kell a tagállamokat és a régiókat, hogy a megfelelőnek tartott időben és helyeken vegyék igénybe ezeket;

32. NYUGTÁZZA, hogy az európai strukturális és befektetési alapokon nyugvó finanszírozási eszközök elsődleges célja a szakpolitikai célok teljesítése, és HANGSÚLYOZZA, hogy a támogatások során kerülni kell a piacon rendelkezésre álló egyéb finanszírozási eszközökből származó párhuzamos támogatást; ÚGY ÍTÉLI MEG, hogy a finanszírozási eszközök kialakítását, felhasználását és az adatszolgáltatást lényegesen egyszerűsíteni kell; továbbá a következő programozási időszakban jelentősen meg kell könnyíteni a finanszírozási eszközök és a vissza nem térítendő támogatások együttes igénybevételét;
33. ÚGY VÉLI, hogy egyenlő feltételeket kell biztosítani a közvetlen és a megosztott irányítás alá tartozó finanszírozási eszközök tekintetében;

V. Területi megközelítés

34. ÚGY VÉLI, hogy az integrált megközelítés az európai strukturális és beruházási alapok lényeges jellemzője; ELISMERI, hogy a 2014–2020-as időszak területi eszközeit, például az integrált területi beruházásokat, a közösségvezérelt helyi fejlesztési eszközt vagy a vegyes prioritási tengelyeket 2020 után is fenn kell tartani; az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) sajátosságai ellenére az említett eszközök igénybevételének opcionálisnak kell lennie, integrált területi stratégiákon kell alapulnia és lényegesen egyszerűsödnie kell az eszközök felhasználásának megkönnyítése érdekében, továbbá jobban kell igazodni az adott területtípusok társadalmi-gazdasági helyzetéhez, lehetővé téve, hogy a különböző szervezetek túlzott adminisztratív terhek nélkül részt vegyenek a szakpolitikák végrehajtásában;
35. ÜDVÖZLI a Bizottságnak „A növekedés és a kohézió előmozdítása az EU határrégióiban” c. közleményét⁶, és NYUGTÁZZA az abban foglalt, a határokon átnyúló együttműködés megkönnyítését célzó, 2020 utánra is vonatkozó uniós intézkedésekről szóló javaslatokat, továbbá FELSZÓLÍTTA a Bizottságot, hogy vizsgálja meg, milyen módon lehetne ezeket a tanulmányokat adott esetben az EU tengeri és egyéb szárazföldi határaitra is kiterjeszteni;

⁶ 12419/17 + ADD 1.

36. ELISMERI az európai területi együttműködés európai hozzáadott értékét, és HANGSÚLYOZZA, hogy a határokon átnyúló, a transznacionális és az interregionális együttműködésnek – beleértve a tengeri határokon keresztül és a harmadik országokkal folytatott együttműködést is – a 2020 utáni kohéziós politikának is a részét kell képeznie, egyúttal hatásuk fokozása érdekében meg kell könnyíteni az Interreg-programok végrehajtását;
37. ÜDVÖZLI „Az innováció erősítése Európa régióiban: az ellenállóképes, inkluzív és fenntartható növekedés stratégiái” című, az intelligens szakosodásról szóló bizottsági közleményt⁷, ezen belül az interregionális innovációs projektekre és az ipari átalakulás alatt álló területekre vonatkozó új megközelítések tesztelésére szolgáló kísérleti intézkedéseket, valamint a kevésbé fejlett régiók érdekében végrehajtott intézkedéseket;
38. ÜDVÖZLI az uniós városfejlesztési menetrendről szóló bizottsági jelentést⁸, és ELISMERI, hogy az uniós városfejlesztési menetrend a közös városfejlesztési kihívások kezelése érdekében új modellt vezetett be a városi hatóságok, a tagállami és az európai intézmények, valamint az egyéb érdekelttek közötti partnerségre és közvetlen párbeszédre vonatkozóan; FELSZÓLÍTJA a Bizottságot és a tagállamokat, hogy továbbra is játsszanak aktív szerepet az uniós városfejlesztési menetrend végrehajtásában; VÁRAKOZÁSSAL TEKINT az uniós városfejlesztési menetrend végrehajtásáról szóló következő bizottsági jelentés elé;
39. ÜDVÖZLI a „Szorosabb és megújított stratégiai partnerség az EU legkülső régióival” című bizottsági közleményt⁹, és FELKÉRI a Bizottságot, hogy az EUMSZ 349. cikkének megfelelően továbbra is hajtson végre konkrét intézkedéseket a legkülső régiók érdekében, e területek különös igényeinek és lehetőségeinek figyelembevételével;
40. FELKÉRI a Bizottságot, hogy az EUMSZ 174. cikkének megfelelően kezelje kiemelt figyelemmel a vidéki térségeket, az ipari átalakulás által érintett térségeket és az olyan súlyos és állandó természeti vagy demográfiai hátrányban lévő régiókat, mint a legészakibb, rendkívül gyéren lakott régiók, valamint a szigeti, a határmenti és a hegyvidéki régiók.

⁷ 11426/17 + ADD 1.

⁸ 14599/17.

⁹ 13715/17 + ADD 1 – 3.